

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14093,Osrodek-Odosobnienia-dla-Internowanych-w-Kielcach-Piaskach.html>
2023-06-07, 11:03

Ośrodek Odosobnienia dla Internowanych w Kielcach-Piaskach

Ośrodek Odosobnienia w Kielcach-Piaskach, funkcjonował 13 XII 1981 – 31 XII 1982 na terenie AŚ w Kielcach (z przerwą 31 VII – 29 VIII 1982). Przebywali w nim internowani z Regionu Świętokrzyskiego oraz Radomia i in. miast. Komendantem ośrodka był Marian Steciak, z-cą Edward Król. Ośrodek obsługiwany przez 25 funkcjonariuszy, na stałe do pełnienia obowiązków oddelegowani byli: kierownik działu penitencjarnego, wychowawca, komendant pawilonu i 8 oddziałowych.

Największą liczbę internowanych odnotowano 14 XII 1981: 303 osoby (290 mężczyzn i 13 kobiet) i 15 XII: 368 osób (354 mężczyzn i 14 kobiet); w kolejnych mies. internowanych systematycznie zwalniano, kobiety przewożono do innych ośrodków, gł. w Gołdapi. Wg przybliżonych danych, liczba internowanych (także spoza woj. kieleckiego), którzy przebywali w ośrodku, wynosiła 895 osób.

Warunki w placówce były typowo więzienne: cele 5 x 2 x 2,50 m, okno zabezpieczone kratami, 2 prycze piętrowe, sanitariat i umywalka z zimną wodą. 2 razy w tygodniu wieczorami internowani mogli przez 1,5 godz. korzystać z pomieszczeń świetlicy w budynku głównym (były to cele, z których wyniesiono łóżka); mieli prawo prenumerować bez ograniczeń gazety krajowe (np. „Trybuna Ludu”) oraz jeden lokalny dziennik (np. „Słowo Ludu”); mogli słuchać I programu PR oraz oglądać Dziennik Telewizyjny; wysyłać i otrzymywać nieograniczoną liczbę listów. Regulamin przewidywał 2 godz. odwiedzin mies., codzienny 1 godzinny spacer w grupach po 10 osób na dziedzińcach usytuowanych za budynkiem głównym (14 internowanych przetrzymywanych w oddzielnym, małym budynku,

korzystało z przylegającego do niego dziedzińca).

Dzięki staraniom duchowieństwa 26 XII 1981 odbyła się pierwsza msza. W kolejne niedziele odbywały się już po 3 nabożeństwa, jednak jednorazowo mogło w nich uczestniczyć tylko 30 osób.

Wiosną 1982 złagodzone regulamin: otwierano cele w ciągu dnia, wyrażono zgodę na spotkania z księżmi, ludźmi kultury; umożliwiono prowadzenie wykładów i cyklów samokształceniowych, dyskusji, odmawianie wspólnych modlitw.

W ośrodku odbyło się kilka akcji protestacyjnych: 17 XII 1981 i 1 III 1982 internowani usiłowali przeprowadzić okupację pól spacerowych; XII 1981 część osób sprzeciwiła się podaniu potraw mięsnych w wigilię Bożego Narodzenia; I 1982 kilka osób podjęło głodówkę; w najdłuższej 13-22 VI 1982 uczestniczyło co najmniej 38 osób.

Internowani wydawali (przepisywane ręcznie) niezależne pisma: „Kratę” i „Gryps”, drukowali biuletyny, śpiewniki, dzienniki, koperty, znaczki poczty obozowej i in.

Pod koniec XII 1981 wśród osób przytrzymywanych w ośrodku SB podjęła działania operacyjne w celu wyeliminowania wybranych osób z działalności opozycyjnej. Wykorzystywano podsłuchy, prowadzono działania dezintegracyjne i dezinformacyjne, wzywano na przesłuchania, nakłaniano do podpisywania oświadczeń o lojalności, próbowano kompromitować wybranych działaczy w ich środowiskach. Przedsięwzięcia operacyjne SB miały być też ukierunkowane na pozyskanie do współpracy jak największej liczby internowanych w zamian za wcześniejsze zwolnienie.

Na pocz. I 1982 kielecka SB stwierdziła, że wśród internowanych większość działaczy w dalszym ciągu wykazywała negatywną postawę w stosunku do ówczesnej sytuacji w kraju. Odmawiali składania wyjaśnień i podpisywania lojalek, zapowiadali prowadzenie działalności związkowej po uchyleniu decyzji o internowaniu. Niektórzy

przygotowywali m.in. żądania i postulaty dot. zwolnienia zatrzymanych, zniesienia stanu wojennego, utworzenia rady internowanych, prowadzenia zajęć kulturalno-związkowych, organizowania mszy, swobodnego poruszania się w ośrodku.

20 I i 26 II 1982 ośrodek wizytowali: prokurator, sędzia penitencjarny, przedstawiciele PCK; 24–25 III, 26–28 V, 5–7 X 1982 delegacja MCK; w raportach z wizytacji podawano wytyczne konieczne do tego, aby placówka spełniała kryteria przewidziane dla ośrodków odosobnienia.

31 VII 1982 ośrodek zamknięto, a przebywające w nim osoby przewieziono do in. miejsc, m.in. do Załęża k. Rzeszowa, 29 VIII placówka została ponownie uruchomiona. We IX 1982 przetrzymywano w niej ok. 60 internowanych, 13 XII 1982 przebywało jeszcze 18 osób. Mimo że formalnie ośrodek w Kielcach istniał do 31 XII 1982, to 23 XII opuścili go ostatni osadzeni.

Marzena Grosicka

[Region Świętokrzyski, Kielce](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)